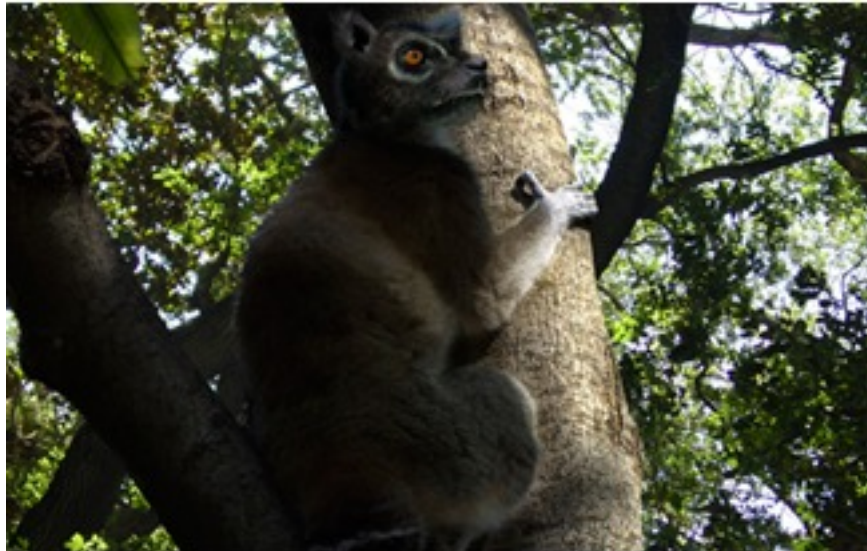

Una nova espècie de primats al jaciment de Sant Jaume de Frontanyà

04/2011 - Biologia. Investigadors de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont han descrit una nova espècie de primats de mida petita, a partir de la dentició trobada en un jaciment de Sant Jaume de Frontanyà, al Berguedà, i que és la més completa d'aquest gènere trobada al món. Aquests prosimis, els més petits que es coneixen segons el registre fòssil, pesaven entre 110 i 150 grams. Podem imaginar-los similars als actuals loris i lèmurs però van extingir-se fa uns 20 milions d'anys. El treball, que s'acaba de publicar al Journal of Human Evolution, el signen Judit Marigó, Raef Minwer-Barakat i Salvador Moyà.

Reconstrucció d'adapiforme. Óscar Sanisidro.

A Sant Jaume de Frontanyà (Berguedà), s'han recuperat més de 200 peces fòssils de la dentició del que ha resultat una nova espècie de primat: *Anchomomys frontanyensis*. Aquest registre fòssil és el més complet del món per aquest gènere de petits prosimis, que podem imaginar similars als actuals loris i lèmurs malgrat que no són del seu mateix grup. Els darrers adapiformes, el grup al que pertanyen aquests petits primats, van extingir-se en el miocè superior fa uns 20 milions d'anys, però el seu gran declivi es donà en el pas de l'eocè a l'oligocè fa uns 34 milions d'anys.

El jaciment de Sant Jaume de Frontanyà data de l'eocè mitjà, cosa que situa els espècimens trobats a una antiguetat d'uns 40,5 milions d'anys. En aquest mateix jaciment, es van trobar les restes de *Pseudoloris pyrenaicus*, una nova espècie de primat descrita en un treball publicat l'any passat per aquests mateixos autors a l' *American Journal of Physical Anthropology*.

Aquest jaciment es començà a estudiar als anys 90 del segle passat, i foren precisament Salvador Moyà i Meike Köhler, aleshores investigadors de l'Institut de Paleontologia Miquel Crusafont de Sabadell i actualment investigadors de l'ICP (on lideren la recerca en primats i en paleobiologia de vertebrats, respectivament) els qui hi començaren a fer els primers descobriments.

Des d'aleshores, s'han descobert en aquest jaciment restes fòssils que completen un registre de fauna molt complet: creodonts, mamífers carnívors de fa uns cinquanta milions d'anys, actualment extingits; perissodàctils, mamífers herbívors ungulats, amb un nombre senar de dits, entre els que actualment trobem els cavalls o els rinoceronts; artiodàctils, mamífers també ungulats, però amb un nombre parell de dits, entre els que actualment trobem els camells o les girafes; diferents espècies de rosegadors; insectívors i diferents espècies de primats.

Una peculiaritat d'aquestes troballes és la seva mida: són dents d'aproximadament un mil·límetre de llargària. Això fa la feina complexa, llarga i de vegades pesada, com comenta Judit Marigó, investigadora de l'ICP i coautora de l'article. El mètode d'extracció és complex i laboriós: després d'un procés de rentat i tamisat de grans blocs de terra es recuperen les petites restes fòssils amb pinces i una lupa binocular per poder-les estudiar.

Comunicació ICP

Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont

"New Anchomomys (Adapoidea, Primates) from the Robiacian (Middle Eocene) of northeastern Spain. Taxonomic and evolutionary implications". Marigó, J.; Minwer-Barakat, R.; Moyà-Solà, S. (2011) *Journal of Human Evolution*, 60: 665-672.